

سیمای مدیران در نهج البلاغه

تألف

وحید عفریان

انتشارات رمان سخن

سرشناسه	: غفاریان، وحید، ۱۳۵۹-
عنوان قراردادی	: نهج البلاغه. فارسی، برگزیده. شرح
عنوان و نام پدیدآور	: Nhjol-Balaghah. Persian. Selection
مشخصات نشر	: سیمای مدیران در نهج البلاغه / مؤلف وحید غفاریان. تهران: رامن سخن، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۰ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: 978-600-8914-99-0
وضع فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- دیدگاه درباره مدیریت
موضوع	: 600-661 -- Views on management, Imam I.Ali ibn Abi-talib
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- دیدگاه درباره مدیران
موضوع	: 600-661 -- Views on executives, Imam I.Ali ibn Abi-talib
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه. برگزیده. شرح
موضوع	: Imam I. Nahjol - Balaghah.Ali ibn Abi-talib
موضوع	: مدیریت (اسلام)
موضوع	: Management -- Religious aspects -- Islam
شناسه افزوده	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه. برگزیده. شرح
شناسه افزوده	: Imam I. Nahjol - Balaghah.Ali ibn Abi-talib
رده بندی کنگره	: BP۳۸۰۹/۳۸۸ غ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۰۵۰۶۲

عنوان کتاب: سیمای مدیران در نهج البلاغه

مؤلف: وحید غفاریان

صفحه آرا: موسسه خدمات محمدعلی

نوبت چاپ: اول بهار ۹۸

شمارگان: ۳۰۰ / چاپ: مهرگان / قیمت ۱۷۰۰۰ تومان

ناشر: رامن سخن

آدرس: تهران- خ انقلاب- خ ابوریحان - پلاک ۹۶

تماس: ۰۹۳۶۵۹۵۶۰۶۸

تمام حقوق مادی و معنوی کتاب متعلق به مولف هست

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۱	 مدیریت سازمان
۱۱	 تعریف انگیزه
۱۲	 سیاست علوی
۱۵	 اهداف سیاست علوی
۱۷	 مبانی سیاست علوی
۲۶	 وظایف کارگزاران دولت از دیدگاه علی
۲۷	 سیاستهای اداری
۲۷	 صداقت در سیاست
۳۰	 حق مداری
۳۱	 انضباط اداری
۳۳	 اصل تقسیم کار و حیطه نظارت
۳۹	 برنامه ریزی
۳۹	 گزینش کارگزاران شایسته
۵۲	 توسعه فرهنگی
۵۸	 توسعه اقتصادی

۶۱	نمونه های تشویق و تنبیه در نهج البلاغه
۶۲	ستایش فرمانداران
۷۰	مدیر اسلامی
۷۳	گشاده دستی در روزی کارگزاران
۷۷	صانعان
۷۸	حمایت از تاجران
۸۶	صفات مدیر اسلامی
۸۷	ویژگیهای لازم برای مدیر
۹۶	استفاده از نظریه پردازان
۹۶	توجه به محرومان و مستضعفان جامعه
۹۹	منابع

مقدمه

دولت عالی‌ترین نهاد سیاسی کشور است که اقتدارات ملی را در دست دارد و حاکمیت آن علیه نهادهای جامعه را در بردارد و چنین حکومتی وقتی منطقی و مورد قبول آحاد مردم جامعه است که باید برپایه قانون استوار باشد در رژیم‌های مردمی آراء عمومی، قدرت و حکومت و دموکراسی ملاک مشروعیت آن است که در مورد حکومت اسلامی این سوال است که ملاک مقبولیت و مشروعیت چیست؟

آیا در مشروعیت آن مردم نقش دارند یا نه که در این کتاب برای رسیدن به پاسخ سوال مطرح شده، مسائل زیر را از دیدگاه نهج‌البلاغه به صورت خلاصه بررسی می‌کنیم؛ سیاست علوی؛ سیاست اداری؛ ویژگی نظام اسلامی از منظر امام علی علیه‌السلام؛ سیاست‌های فرهنگی؛ سیاست‌های اقتصادی و سیاست‌های اجتماعی با بررسی مسائل ذکر شده وجود حکومت را به همراه از دیدگاه نهج‌البلاغه یک ضرورت است پس حکومت از این دیدگاه یک وسیله است و ارزش تنها در صورتی است که وسیله اجرای عدالت و احقاق حقوق مردم است و حاکم باید دارای شرایطی خاص باشد و بدون آن‌ها نمی‌تواند به

عنوان حاکم اسلامی امور را به دست گیرد و بدون آن شرایط حکومت هیچ فردی مشروع نخواهد بود.

امام علی علیه السلام می فرمایند: اگر نبود عهده‌ای که خداوند از دانشمندان گرفته است که در برابر شکم پارگی ظالم و گرسنگی مظلوم سکوت نکنند من مهارت خلافت و حکومت را رها می ساختم و از آن صرف نظر می کردم این کتاب خلاصه این است از نوشتار و گفتار نهج البلاغه که شاید مفید واقع شود.

پس از آنکه است ان المومنین علیه السلام که سایه عدالت در سرزمین های اسلامی گسترده ساه بود چنین از اجرای عدالت به معنای واقعی برقرار نشده است برای رسیدن به چنین هدف مقدسی، باید کارآمدترین افراد به عنوان مدیر جامعه قرار گیرند و دلسوزانه تلاش کنند تا حکومت در مسیر الهی قرار گیرد و باید در این مسیر وظایف شرعی را آموزش داد تا براساس آن وظایف عمل شود.

مقام معظم رهبری در عظمت نهج البلاغه می فرماید: این نهج البلاغه را باید خواند و فرا گرفت در دوران اخیر بسیاری از متفکران و اندیشمندان غیرمسلمان - نه فقط مسلمان ها - با نهج البلاغه آشنا شدند: کلمات امیرالمومنین را خواندند و دیدند حکمت های مجسم در این بیانات را شنیدند و سرا گرفتند و از عظمت این کلام و صاحب کلام بهت زده شدند ما به نهج البلاغه بیش از این بایستی توجه کنیم بیش از این باید فرا بگیریم، بیش از این باید از دریای مواج حکمت امیرالمومنین بهره ببریم همه ی ابعاد کار را روشن می کند، همه درس ها را به ما می دهد، علمای بزرگ اهل تسنن درباره این کلمات تعبیراتی دارند که انسان شگفت زده می شود. امیرالمؤمنین فقط متعلق به شیعه نیست

همه اهل اسلام، همه کسانی که دل در گرو محبت اسلام دارند علی بن ابیطالب (علیه الصلوٰه السلام) را در قله عظمت علمی و معنوی و اخلاقی و انسانی و الهی مشاهده می کنند. (جریان شناسی فتنه در نهج البلاغه، ص ۹)

مدیریت سازمان

مدیریت عبارت است از علم و هنر، هم آهنگ کردن، شکل دادن، رهبری و نظارت بر فعالیت های جمعی در رسیدن به هدف. آیا مدیریت علم است یا هنر؟ علم یک رشته دانستنی ها است که می توان فرایشان گرفت اما نه، استعداد و توانایی کاری است که تا حد قابل توجهی ذاتی است. امروزه ثابت شده است که مدیریت ترکیبی است از هر دو، به علاوه تخصص. (آیین مدیریت، ص ۵)

تعریف انگیزه

انگیزش برای کار کردن همان هنر ترغیب دیگران است تا خودکارانه و براساس آن چه مورد نظر است وظیفه خود را ایفاء کنند به عبارت دیگر انگیزش یعنی هنر اداره کردن اعضای یک گروه برای رسیدن به هدف سازمان با رغبت و تلاش پیگیر درونی. باید دانست که هر انسانی از داشتن مهارت اجتماعی و موفقیت در حرفه ی خود بر خویشتن می بالد، چرا که بدین وسیله در کنار کسب احترام جامعه (توفیق معنوی)، به تامین معاش هر چه بهتر خود و خانواده نیز دست خواهد یافت (توفیق مادی).